

Antopäivä: 22.5.2017	Voimaantulopäivä: 1.6.2017	Voimassa: toistaiseksi
Säädösperusta: Ilmailulaki (864/2014) 95 § 3 mom.		

Täytäntöön pantava EU-lainsäädäntö:

Muutostiedot:
Tällä määräyksellä kumotaan Liikenteen turvallisuusviraston 3.3.2015 antama ilmailumääräys SEC M1-1, Siviili-ilmailun turvaamiseen liittyvät palvelukseenottamis- ja koulutusvaatimukset sekä hyväksynyt (TRAFI/19577/03.04.00.00/2014).

Siviili-ilmailun turvahenkilöstön palvelukseen ottaminen, koulutus ja hyväksynyt

SISÄLTÖ

1	SOVELTAMISALA	1
2	TYÖHÖNOTTOA EDELTÄVÄ TARKISTUS.....	2
3	HYVÄKSYNNÄT	2
3.1	Kouluttajan hyväksyntä	2
3.2	Koulutusohjelman hyväksyntä	3
3.3	Koulutuksen hyväksytyt suorittaminen	3
3.4	Turvatarkastajan hyväksyntä	3
4	TURVATARKASTAJAN KOULUTUS	4
4.1	Perehdyttämisjakso.....	4
4.2	Näyttökoe.....	4
4.2.1	Kirjallinen koe	4
4.2.2	Käytännön koe	5
4.2.3	Standardoitu kuvantulkintakoe	5
5	MÄÄRÄAIKAISKOULUTUS JA MUU TÄYDENTÄVÄ KOULUTUS	5
6	KIRJANPITOVOLLISUUS.....	6

1 SOVELTAMISALA

1.1 Tämä määräys koskee siviili-ilmailun turvaamiseen liittyvää koulutusta, kouluttajia, siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavissa tehtävissä olevien henkilöiden kelpoisuus- ja koulutusvaatimuksia sekä työhönottoa edeltävää taustantarkistusta ja viranomaishyväksyntöjä.

1.2 Määräys täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 300/2008¹ sekä komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 2015/1998². Siviili-ilmailun turvaamisen sääntelykokonaisuuden muodostavat asetukset ja kansallinen määräys yhdessä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 300/2008 yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta, erityisesti liitteen 11 kohta.

² Komission asetusta (EU) N:o 2015/1998 yksityiskohtaisista toimenpiteistä ilmailun turvaamista koskevien yhteisten perusvaatimusten täytäntöönpanemiseksi siihen tähän mennessä hyväksytyine muutoksineen, erityisesti liitteen 11.1.2 ja 11.2.1.3 kohdat. Jäljempänä 'täytäntöönpanoasetus'.

2 TYÖHÖNOTTOA EDELTÄVÄ TARKISTUS

Henkilön, joka otetaan palvelukseen toteuttamaan turvalvotun alueen ulkopuolella muita turvatoimenpiteitä kuin turvatarkastuksia, on läpäistävä täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.1.4 kohdan mukainen työhönottoa edeltävä tarkistus.

3 HYVÄKSYNNÄT

3.1 Kouluttajan hyväksyntä

3.1.1 Täytäntöönpanoasetuksen liitteen luvussa 11 kuvattua turvakoulutusta saa antaa ainoastaan Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä kouluttaja. Kouluttajalla tarkoitetaan tässä määräyksessä henkilöä, jonka työtehtäviin kuuluu täytäntöönpanoasetuksen liitteen kohtien 11.2 ja 11.4 mukaisen koulutuksen antaminen.

3.1.2 Jotta henkilö voidaan hyväksyä antamaan täytäntöönpanoasetuksen 11.2.3.1–11.2.3.10, 11.2.6 ja/tai 11.2.7 kohdissa määriteltyä koulutusta, hänen on oltava suorittanut aikomansa koulutustehtävän mukainen Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä tai määrittelemä koulutus ja hänen on osoitettava, että hän tuntee työympäristön, jota koulutus koskee.

3.1.3 Jotta henkilö voidaan hyväksyä antamaan täytäntöönpanoasetuksen 11.2.4 ja 11.2.5 kohdissa määriteltyä toimialakohtaista koulutusta, hänen on oltava suorittanut Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä tai määrittelemä, kyseistä toimialaa koskevien turvatoimien valvojan tai turvapäällikön koulutus ja hänen on osoitettava, että hän tuntee työympäristön, jota koulutus koskee.

3.1.4 Koulutuksesta vastaavalla kouluttajalla on vastuu siitä että:

- a) koulutusohjelma/kurssiohjelma ja sen sisältö ovat voimassa olevan lainsäädännön ja määräysten mukaiset;
- b) muilla henkilöillä, jotka osallistuvat opetuksen antamiseen, on siihen tarvittavat taidot ja tiedot; ja
- c) koulutus antaa täytäntöönpanoasetuksen edellyttämät valmiudet.

3.1.5 Kouluttajan hyväksyntää haetaan Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakemuksesta on käytävä ilmi, että kouluttaja täyttää kohtien 3.1.2 ja 3.1.3 mukaiset vaatimukset.

3.1.6 Kouluttajan hyväksyntä on täytäntöönpanoasetuksen mukaan voimassa viisi vuotta. Hyväksynnän voimassaolo edellyttää lisäksi, että kouluttaja osallistuu kaikkiin Liikenteen turvallisuusviraston määräämiin täydenniskoulutuksiin.

Uudelleenhyväksyntää on haettava viimeistään kolme kuukautta ennen hyväksynnän voimassaolon päättymistä. Hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että kouluttaja on antanut hyväksyntänsä mukaista koulutusta hyväksynnän voimassaoloaikana.

3.1.7 Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa kouluttajalle annetun hyväksynnän täytäntöönpanoasetuksen liitteen kohdan 11.5.4 mukaisista syistä. Jos kouluttajan hyväksyntä on peruutettu sen vuoksi, että hän ei ole osallistunut Liikenteen turvallisuusviraston määräämiin täydenniskoulutuksiin, voidaan hyväksyntä antaa uudelleen sen jälkeen, kun henkilö on suorittanut puuttuvat koulutukset. Jos kouluttajan hyväksyntä on peruutettu sen vuoksi, että hänen antamansa koulutus ei vastaa täytäntöönpanoasetuksen ja tämän määräyksen vaatimuksia, voidaan hyväksyntä antaa uudelleen sen jälkeen, kun koulutus on korjattu vaatimusten mukaiseksi.

3.2 Koulutusohjelman hyväksyntä

3.2.1 Liikenteen turvallisuusvirasto on määritellyt eräiden koulutusten sisällön tätä määräystä tarkentavassa kansallisessa koulutusohjeessa. Koulutukselle, jonka sisältö on määritelty, ei tarvitse hakea hyväksyntää.

3.2.2 Jos koulutuksen sisältöä ei ole määritelty, tulee koulutukselle hakea hyväksyntä. Hakemuksesta on käytävä ilmi seuraavat tiedot:

- 1) kouluttajat, koulutuspaikka, koulutusmenetelmät ja käytettävissä olevat laitteet
- 2) opetuskattegoria(t)
- 3) selvitys siitä, miten koulutuksen sisältö täyttää sille asetetut vaatimukset (koulutusohjelma, kesto, muut olennaiset tiedot)
- 4) kuvantulkintakoulutuksen osalta selvitys näyttökokeessa käytettävästä kuvantulkintaohjelmasta ja -laitteistosta
- 5) kuvantulkinnan ja kuvantunnistuksen määräaikaikaiskoulutusten osalta selvitys siitä, miten koulutus täyttää täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.4 kohdan vaatimukset.

3.2.3 Hyväksyntää on haettava viimeistään 45 päivää ennen kuin koulutusta on tarkoitus antaa. Koulutusta ei saa aloittaa ennen kuin Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut sille hyväksynnän. Hyväksytyjen koulutusohjelmien muutoksille on haettava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksyntää viimeistään 21 päivää ennen kuin muutosta on tarkoitus soveltaa.

3.2.4 Koulutuksen tulee koostua opiskelujaksosta ja siihen liittyvästä kokeesta tai kokeista. Kokeella varmistetaan, että koulutettava on saanut koulutuksesta riittävät valmiudet työtehtävän vaatimustenmukaiseen suorittamiseen.

Täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.2.3.1 – 11.2.3.5 ja 11.2.4 kohdissa tarkoitettuun koulutukseen tulee sisältyä myös perehdyttämistä todellisiin työtehtäviin joko kouluttajan, valvojan tai kokeneen työntekijän vastuulla ja valvonnassa. Kokeneella työntekijällä tarkoitetaan henkilöä, joka toimii koulutettavassa tehtävässä ja jolla on vähintään vuoden kokemus siitä työstä, jota hän perehdyttää.

3.3 Koulutuksen hyväksytyt suorittaminen

Koulutus osoitetaan suoritetuksi kouluttajan antamalla todistuksella. Täytäntöönpanoasetuksen liitteen kohdissa 11.2.3.1 – 11.2.3.5 tarkoitettujen työtehtävien suorittaminen edellyttää lisäksi erillisen hyväksyntätodistuksen voimassaoloa.

3.4 Turvatarkastajan hyväksyntä

3.4.1 Liikenteen turvallisuusvirasto antaa koulutuksen suorittaneelle hyväksynnän toimia turvatarkastajana sen jälkeen, kun hän on hyväksyttävästi suorittanut turvatarkastajan koulutuksen ja näyttökokeen.

3.4.2 Turvatarkastajan hyväksyntä on voimassa täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.3.1 kohdassa säädetyn ajan. Uudelleenhyväksyntä voidaan antaa sen jälkeen, kun turvatarkastaja on suorittanut määräaikaikaiskoulutuksen ja määräyksen 4.2 kohdan mukaisen näyttökokeen hyväksytysti.

3.4.3 Jos päätyönään kouluttajana toimivalla henkilöllä on myös turvatarkastajan pätevyys, säilyy pätevyys ja hyväksyntä voimassa niin kauan kuin kouluttajapätevyysskin, vaikka turvatarkastajan määräaikaikoulutusta ei suoriteta. Lämpövalaisulaitteita tai räjähdysainemaisimia käyttävän kuvantulkitsijan sekä turvaskannerin ottamien kuvien tarkastelijan pätevyys pysyy kuitenkin voimassa ainoastaan suorittamalla kuuden tunnin määräaikaikoulutus kuuden kuukauden välein.

4 TURVATARKASTAJAN KOULUTUS

4.1 Perehdyttämisjakso

4.1.1 Turvatarkastajakoulutuksen perehdyttämisjakson aloittaminen edellyttää, että koulutettava on suorittanut hyväksyttävästi aihealuekohtaisen opiskelujakson sekä siihen liittyvät kokeet. Perehdyttämisjakson eteneminen on dokumentoitava niin, että asiakirjoista käy ilmi kuka on valvonut perehdytystä, perehdyttämisen kesto päivää kohden kellonaikoinen, mitä tehtäviä on harjoiteltu ja kuinka oppilas on suoriutunut tehtävistään.

4.1.2 Täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.2.3.1 ja 11.2.3.2 kohtien mukaisten tehtäväkohtaisten perehdyttämisjaksojen on oltava vähintään 25 tunnin pituisia, 11.2.3.3 - 11.2.3.4 sekä 11.2.4 kohtien mukaisten jaksojen 10 tunnin ja 11.2.3.5 kohdan mukaisten jaksojen 3 tunnin pituisia. Jos henkilölle annetaan samanaikaisesti muuta perehdytystä, voidaan 11.2.3.3 - 11.2.3.4 ja 11.2.4 kohtien mukainen tehtäväkohtainen perehdytys vähentää 5 tunnin pituiseksi.

4.1.3 Kuvantulkinnan yksittäisen tehtäväkohtaisen perehdyttämisjakson on oltava vähintään 25 tunnin pituinen. Mikäli turvatarkastajaksi koulutettava henkilö suorittaa samanaikaisesti useampia kuin yhden työtehtävän edellyttämiä kuvantulkinnan perehdyttämisjaksoja, on kuvantulkintaa harjoitettava riittävä määrä kutakin työtehtävää kohden, mutta yhteensä vähintään 40 tuntia. Jos kuvantulkitsijan tehtävään kouluttautuvalla henkilöllä on voimassaoleva pätevyys johonkin kuvantulkinnan tehtävään, voidaan tehtäväkohtainen perehdytysjakso vähentää 5 tuntiin.

4.1.4 Yhtäjaksoinen käytännön kuvantulkinnan harjoittelu turvatarkastuspisteessä ei saa ylittää 20 minuuttia, minkä jälkeen on pidettävä 10 minuutin tauko kuvantulkinnan harjoittelussa.

4.1.5 Harjoittelua voi tehdä kuvantulkintasimulaattorilla enintään 20 prosenttia kutakin työtehtävää kohti. Simulaattorissa on oltava vaikeudeltaan samantasoisia kuvia kuin ne, joita varsinaisessa työtehtävässä tulee eteen. Simulaattoriharjoittelu saa kestää yhtäjaksoisesti enintään tunnin.

4.2 Näyttökoe

Turvatarkastajakoulutus päättyy tyyppitapaukset kattavaan näyttökokeeseen, joka sisältää kirjallisen ja käytännön kokeen. Lämpövalaisulaitteita tai räjähdysainemaisimia käyttävien henkilöiden on lisäksi suoritettava aihealuekohtainen standardoitu kuvantulkintakoe. Henkilöiltä, jotka suorittavat pelkästään täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.2.3.5 kohdan mukaista lentoaseman kulunvalvontaa tai valvontaa ja kiertovartiointia, ei edellytetä näyttökoea.

4.2.1 Kirjallinen koe

Kirjallisella kokeella mitataan koulutuksen saaneen kykyä hallita teoriaopetuksessa opetetut asiat. Kokeeseen valitaan suoritettavasta aihealueesta Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämästä kysymyspankista satunnaisotannalla 20 kysymystä. Kirjallisen kokeen hyväksyttävä suoritus edellyttää, että vastauksista 80 prosenttia on oikein.

4.2.2 Käytännön koe

Käytännön kokeessa tarkastetaan koulutuksen saaneen kyky suorittaa hyväksytysti fyysinen tarkastus, sen mukaan mihin henkilö on saanut koulutuksen. Käytännön kokeen hyväksyttävä suoritus edellyttää, että kouluttaja vahvistaa koetehtävän vaatimustenmukaisesti suoritetuksi. Käytännön kokeen vastaanottajana voi toimia vain Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä, asianomaisen aihealueen kouluttaja.

4.2.3 Standardoitu kuvantulkintakoe

Standardoidussa kuvantulkintakokeessa kuvantulkintakyky selvitetään kuvantulkintaohjelmalla, jossa on oltava vähintään 1000 kuvaa vähintään 250 erilaisesta uhkaavasta esineestä, myös uhkaavien esineiden osista. Kokeessa on oltava tulkittavana vähintään 50 satunnaisotannalla valittua kuvaa, ja yksittäistä kuvaa saa näyttää enintään 30 sekuntia. Standardoidun kuvantulkintakokeen hyväksyttävä suoritus edellyttää, että vastauksista 80 prosenttia on oikein.

5 MÄÄRÄAIKAISKOULUTUS JA MUU TÄYDENTÄVÄ KOULUTUS

5.1 Täytäntöönpanoasetuksen mukaisen määräaikaiskoulutuksen lisäksi on annettava tarvittaessa täydentävää koulutusta aina kun henkilön työtehtävien suorittamista koskevat säädökset ja määräykset muuttuvat. Työnantaja vastaa siitä, että henkilöstön koulutus on riittävä ja ajantasainen. Työntekijän vastuulla on huolehtia siitä, että hän suorittaa vaaditut määräaikaiskoulutukset ajallaan, jotta hänen tehtävänsä edellyttämä kelpoisuus säilyy.

5.2 Turvatarkastajan pätevyyden ja hyväksynnän ylläpitäminen edellyttää täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.4.3 kohdan mukaista määräaikaiskoulutusta ja tämän määräyksen 4.2 kohdan mukaista näyttökoea.

5.3 Jos henkilö ei ole toiminut turvatarkastajana yli kuuteen kuukauteen, hän ei saa toimia hyväksyntää vaativissa tehtävissä ennen kuin hän on suorittanut määräaikaiskoulutuksen ja tämän määräyksen 4.2 kohdan mukaisen näyttökokeen. Määräaikaiskoulutukseen kuuluu kouluttajan tarpeelliseksi katsoma määrä lisäkoulutusta ja perehdytystä henkilön sen hetkisen osaamisen ja taitotason mukaisesti, ja siinä on otettava huomioon poissaolon aikana tapahtuneet muutokset lainsäädännössä. Perehdyttäjänä voi toimia turvakouluttaja, valvoja tai kokenut työntekijä. Annettu perehdytys on dokumentoitava.

5.4 Läpivalaisulaitteita tai räjähdysaineilmaisimia käyttävän turvatarkastajan, sekä turvaskannerin ottamien kuvien tarkastelijan on suoritettava täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.4.1. kohdan mukaista kuvantunnistuskoulutusta ja -kokeita vähintään kuuden tunnin ajan kunkin kuuden kuukauden jakson aikana. Jokaisen jakson jälkeen on suoritettava tämän määräyksen 4.2.3 kohdan mukainen standardoitu kuvantulkintakoe. Kuvantunnistuksen määräaikaiskoulutukselle ei voi hakea lisäaikaa. Turvatarkastaja ei saa toimia kuvantulkintatehtävissä, jos kuuden kuukauden jaksoa kohden vaadittua määräaikaiskoulutusta ja standardoitua kuvantulkintakoea ei ole suoritettu hyväksyttävästi ajallaan.

5.5 Jos turvatarkastajan oikeus toimia kuvantunnistuksessa on päätynyt suorittamatta jääneen määräaikaiskoulutuksen johdosta, mutta turvatarkastajan pätevyys on voimassa, on turvatarkastajan suoritettava kuvantunnistuksen pätevyyden takaisin saamiseksi kouluttajan tarpeelliseksi katsoma määrä lisäkoulutusta ja perehdytystä, täytäntöönpanoasetuksen liitteen 11.4.1. kohdan mukainen kuvantunnistuskoulutus sekä tämän määräyksen 4.2.3 kohdan mukainen standardoitu kuvantulkintakoe.

6 KIRJANPITOVELVOLLISUUS

6.1 Kouluttajan on pidettävä kirjaa kaikesta antamastaan koulutuksesta sekä vastaanottamiensa kokeiden suorituksista, ja tiedot on säilytettävä vähintään kymmenen vuotta. Kouluttajan on annettava kaikille koulutuksen käyneille todistus antamastaan koulutuksesta.

6.2 Työnantajan on pidettävä kirjaa kaikista työntekijöidensä koulutuksista ja hyväksynnöistä sekä niiden ylläpitoon liittyvistä työtunneista. Tiedot on säilytettävä työsuhteen keston ajan ja vähintään kuusi kuukautta työsuhteen päättymisestä.

Pekka Henttu
ilmailujohtaja

Leila Iikkanen
erityisasiantuntija